

часопис ариљске летње музичке манифестације

јун 2017. V

АРИЉСКО

ISSN 2334-8437

Издавач

Удружење за ширење и подстицај
музичке културе у Србији
МУЗИКУС Маршала Бирјузова 11,
11 000 Београд тел: +381 (69) 611 604
www.arlemm.rs
office@arlemm.rs

Директор

Драгутин Младеновић

Главни и одговорни уредник

Милица Младеновић

Стручни сарадник

Стефан Савић

Сарадници и аутори

Милунка Николић, Дубравка Матовић,
Љбиљана Димитријевић, Милан Пајевић,
Слађана Луковић, Ана Станисављевић,
Мишо М. Младеновић, о. Арсеније Арсенијевић,
Катарина Крстић – Тадић

Графички уредник

Иван Попов

Лектор

Милка Младеновић

Фотографија

Creative Dzumandzi
Foto Studio Charlie – В
Зоран Стевановић

Штампа

Алта нова Београд

Тираж

5000

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
78

АРЛЕММ: лето у знаку музике: часопис ариљске
летње

музичке манифестације/главни и одговорни уредник
Милица Младеновић. – 2013 (јун) -2017. –
Београд: Удружење за ширење и подстицај музичке
културе у Србији – МУЗИКУС
2017 – (Београд: Алтанова) – 27 цм
Годишње

ISSN _____ Арлемм – Ариље лето у знаку
музике

COBISS.SR – ID

Удружење за ширење и подстицај музичке културе у
Србији – МУЗИКУС

САДРЖАЈ

- 1-5** УВОД У ДЕЛО И...
- 8 година АРЛЕММ-а / Д. Младеновић
 - Чудо, могли сте да осетите свемир! / М. Пајевић

- 8-21** ВЕЋ СТВОРЕНО...
- Чаролија класике на темељима духовности / А. Станисављевић
 - Ариље, најлепши град у Србији / Љ. Димитријевић
 - Чаршија / М. Младеновић
 - Extreme Intimo: Енергија која спаја креирање

22-41

УМЕТНИЦИ ФЕСТИВАЛА...

- Анета Илић: Опера данас у свету и код нас / С. Савић
- Драган Ђорђевић - Сузуки: Уметност интерпретације
- Амира Медуњанин: Музика је љубав, љубав је севдах
- Галија: Потпуна опчињеност сновима / Д. Матовић
- Гитаринет: Музика пријатељства / С. Савић
- Био једном један краљ Чачка....

42-71

АРЛЕММ ЛЕТА 2017-те,

- Гитар арт фестивал у мисији "Интерграција" / С. Савић
- Живите своје снове и будите упорни! / К. Крстић – Тадић
- Гудачи св. Ђорђа / Љ. Милановић
- Мудрост великих педагога / С. Савић
- Кроз слободно време и интересовања до развоја личности детета / С. Луковић
- Ема & Милица / Д. Матовић
- Инструмент боје чоколаде / С. Савић
- Волонтери: Ђурђица & Љубомир / М. Николић

72-99

У КРУГУ ПОСВЕЋЕНИХ ЉУДИ...

- Иван Коцић: Уметност као рециклажа игре / Д. Матовић
- Музика & вино су савршени спој
- Свет кроз призму фотографије / М. Николић
- 8 деценија ФМУ у Београду / Д. Јеленковић - Видовић
- Како настају (савремене) композиције / С. Савић
- Недокучива филмска уметност / М. Николић
- Музика без граница
- Самоћа и(ли) усамљеност / о. А. Арсенијевић
- Ту смо, да саградимо бољи свет! / М. Николић
- Dolce vita / М. Николић

ИНСТРУМЕНТ БОЈЕ ЧОКОЛАДЕ

Постоји својеврстан мит о контрабасу као инструменту са ограниченом улогом у оркестру и скромним солистичким могућностима. Овај мит покушали смо да деконструишемо у разговору са Гораном Костићем, ванредним професором камерне музике на ФИЛУМ-у у Крагујевцу и некадашњим соло контрабасистом Симфонијског оркестра у Берну, Камерног оркестра у Инголштату и Београдске филхармоније. Школовао се у Минхену, где је као стипендиста Минхенске филхармоније започео каријеру оркестарског музичара. Активан је и као један од ретких солиста на контрабасу и камерни музичар, и често наступа на водећим европским музичким фестивалима. Са подједнаком страшћу и посвећеношћу свира, размишља и говори о свом инструменту – контрабасу.

■ **„Уме ли контрабас да пева?“**
веома је занимљиво питање и
уједно назив концерта одржаног
прошле године у Студију 6 Радио
Београда, на коме сте наступили
заједно са пијанистом Милошем
Вељковићем. Да ли бисте нам
могли рећи нешто више о томе?

„Уме ли контрабас да пева?“ јесте назив једног ширег концепта који се тиче популаризације контрабаса као солистичког и мелодијског инструмента. Тај концепт је реализован кроз серију реситала, које сам одржао током година у земљи и иностранству, са циљем да се направи искорак у односу на етаблирану улогу контрабаса као оркестарског и пратећег инструмента. Ја се залажем, како концептуално – тако и извођачки, за тај нови и шири поглед на контрабас, који би обухватио више његових различитих идентитета. Контрабас, као и други инструменти, има јако велики распон тих идентитета, што сам и истраживао у свом докторском раду. Намера ми је да резултате свог истраживања презентујем путем интернета или стручних часописа, где бих кроз низ текстова указао на вишеструкост идентитета контрабаса. На поменутом концерту извели смо широко конципиран програм, који је обухватио дела из различитих епоха. Одсвирали смо једно дело из класичне епохе, Шпергеров концерт, онда из романтичне епохе два Ботезинијева дела, а такође смо из 20. века имали дело једног домаћег композитора, Инвокацију Љубице Марић. Концерт смо завршили са Сонатом 1963 од Френка Прота, америчког композитора.

■ **Јесу ли горепоменути разлози**
утицали на Ваш одабир
контрабаса за инструмент који
ћете свирати или је нешто друго
пресудило у датом тренутку?
Како бисте заинтересовали нове
нараштаје да се одреде за
контрабас?

Код мене је то била пука случајност, јер сам врло мало знао о контрабасу као

инструменту, уопште није био предмет моје пажње, али то се некако тако десило. Међутим, како сам почео да упознајем тај инструмент, све више сам се везивао и размишљао о њему, проналазио његове другачије идентитете и нова изражајна средства. Касније сам на студијама у иностранству стварно имао прилике да у великој мери усавршим свирање на том инструменту. Што се нових нараштаја тиче, могу да кажем да код контрабаса постоји неколико чињеница за које мислим да би могле бити баш одређујуће. Контрабас је пре свега најстарији гудачки инструмент, он се развио далеко пре виолине, виоле и виолончела, али упркос томе његов развој је у историјском смислу тек почео. Неки интезивнији развој контрабаса као солистичког и уопште инструмента који добија све већи публицитет, почиње четрдесетих година 20. века, када Паул Хиндемит компонује сонату за контрабас. Када један од највећих живих композитора у то време, посвети своје дело једном помало заборављеном инструменту, упркос његовој значајној улози у оркестру, онда је то велики искорак. Такође, када смо већ споменули оркестар, он не може да постоји без контрабаса. У историји музике је било момената где су контрабасисти спащавали ситуацију, када се дешавало да поједине деонице буду у потпуности ритмички неусклађене, што је бивао не тако редак случај у време када диригенти нису дириговали као данас сугестивно, већ су наглашавали ритам ударцима штапом. Када је штап почео толико да смета музици у периоду пре појаве професионалних диригента, чланови инструменталног ансамбла морали су да се ослане на перкусивни и агресивни тон контрабаса. Ови подаци могу се прочитати у критикама из раног 19. века. Контрабас, као и сваки други инструмент, највише карактерише тон. Контрабас је по својој

френквенцији, односно висини тона, најближи људском гласу, с тим што има могућност да свира и још коју октаву дубље. Такође његова специфична боја тона, која према речима Гери Кара, једног од највећих солиста на овом инструменту, подсећа на чоколаду. Не умем тачно да вам објасним, али то је та једна вискозност и осећај који свирач има док повлачи жицу гудалом на контрабасу, заиста као да је убацио руку у шерпу пуну топле чоколаде. Међутим, оно што је по мом мишљењу најважније и што би могло и требало да одреди неког младог будућег контрабасисту, јесте слобода и неистраженост простора на овом инструменту. Остали гудачки инструменти су се одавно развили у свим својим могућим варијететима и идентитетима. Заиста прави, интезивирани развој контрабаса почиње деведесетих година, када се драстично подиже композициони и извођачки ниво. Могућности контрабаса у концептуалном и практичном смислу су огромне. Млади контрабасисти који су ментално и извођачки моћни, могу буквално да створе нови идентитет тог инструмента. Наравно, све то подразумева један велики рад и промишљање.

■ **Какви су Ваши утисци о**
концепцији АРЛЕММ-а са
мајсторским радионицама и
музичирањем у природи и да ли
бисте могли да га упоредите са
неким иностраним фестивалима
на којима сте имали прилику да
учествујете?

Ове године ћу учествовати шести или чак седми пут на АРЛЕММ-у. Део тог

фестивала сам постао када се он већ у приличној мери развио. Знао да је тај фестивал почео као нека летња неформална школа, коју су покренули чланови породице Младеновић, иначе професори по разним школама и факултетима у земљи, са циљем да деца не запоставе у потпуности вежбање свог инструмента током распуста. Код инструменталиста је веома битан континуитет у вежбању, јер ако се престане са радом два месеца то је доста велики хендикеп када почне школска година. То је тако почело, међутим захваљујући њиховом ентузијазму и добрим идејама, фестивал АРЛЕММ, поред мајсторских радионица има и концертни програм. Посматрао сам са одушевљењем како расте та прича, да би потом и сам постао део ње и пружио свој скромни допринос у развоју фестивала. Стога АРЛЕММ могу веома добро да упоредим и са неким летњим радионицама у иностранству, јер сам и на њима учествовао, било као предавач или наступао као извођач. Концепт АРЛЕММ-а је веома близак томе и драго ми је што су чланови породице Младеновић, који су се школовали и провели добар део живота у иностранству, видели како то функционише и не желе да измишљају нешто ново и без икаквог основа, већ следе добар при-

мер. Волео бих да тако буде и на свим другим нивоима у овој нашој земљи, али код нас су људи некако више склони да по сваку цену раде нешто ново.

■ **Доста изводите музику домаћих**
аутора, које је Ваше мишљење о
њој и какво место она заузима у
Вашем репертоару?

Имам веома високо мишљење о домаћем стваралаштву, уопште о нивоу на коме се налази одсек за композицију на ФМУ у Београду. Мислим да је то доста добар расадник композитора, и осећам велики ентузијазам како код студената, тако и код професора. Видим да ти студенти, а потом етаблирани композитори, доста спретно пишу за све инструменте, и да располажу одређеним знањем, у већој или мањој мери, али су постављени одређени стандарди. Тај који располаже већим знањем, и уопште ко има оригиналности и ауторски печат у композицији, моћи ће да се боље етаблира. Веома ценим те напоре, и по неком мом скромном мишљењу, ту бисмо и могли да се поредимо са неким светским токовима. Из тих разлога подржавам домаће ауторе, изводим њихову музику, чак врло радо свирам и снимам студентске композиције, и помажем

им колико год могу. Извео сам велики број наших дела, међу којима су сјајне композиције попут Инвокације од Љубице Марић, Off Зорана Ерића, Атанацковићев Basso e Contra. То су феноменалне партитуре, екстремно спретно написане за контрабас. На репертоару нема превише таквих дела, али ето и ја се трудим да инспиришем композиторе, да им наручујем дела. Ове сезоне ћемо премијерно извести две композиције, за један потпуно нови идентитет контрабаса који сам ја развио током свог концептуалног рада. То ће бити дела Бранке Поповић и Драгане Јовановић за контрабас, уз пратњу електричног клавира. Такође за наредне две године имамо поручене по две нове композиције. Трудим се да на тај начин пронађем неке нове путеве и обогатим литературу за контрабас.

Овај интервју могли бисмо да закључимо парафразом познате мисли Наполеона Бонапарте, која каже да се у ранцу сваког војника крије маршалска палица, а нашем случају би то могло значити да се у резонатору контрабаса крије звук солистичког инструмента.

С. Савић

